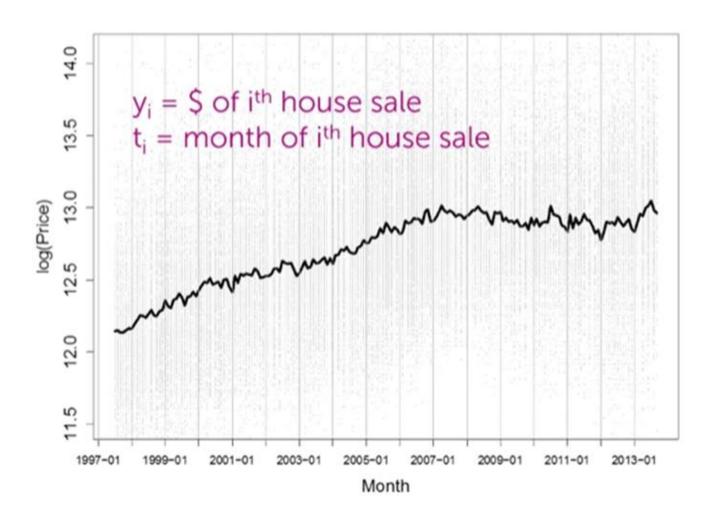
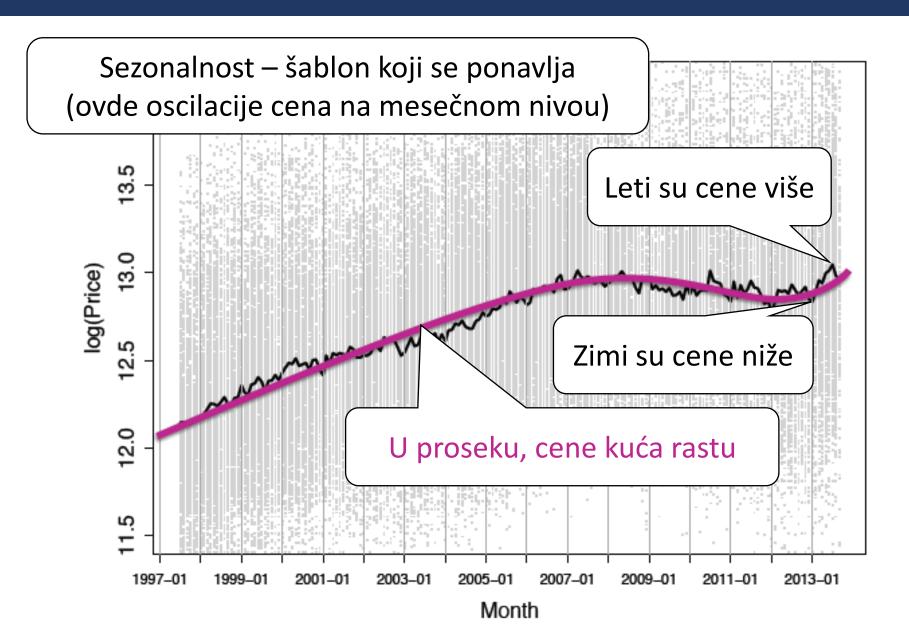
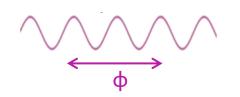
Motivacioni primer: posmatranje trenda prosečne cene nekretnina kroz vreme (vremenske serije)

$$w_0 + w_1 t + w_2 \sin \left(\frac{2\pi t_i}{12} - \Phi\right) + \varepsilon_i$$

Linearni trend: modeluje rast sa vremenom Sinusoidalna komponenta sa periodom 12 (resetuje se godišnje) Nepoznat pomeraj

Parametar Φ je unuar sinusa – nije linearna regresija!

$$\sin(a - b) = \sin(a)\cos(b) - \cos(a)\sin(b)$$

• Model ekvivalentno možemo predstaviti na sledeći način:

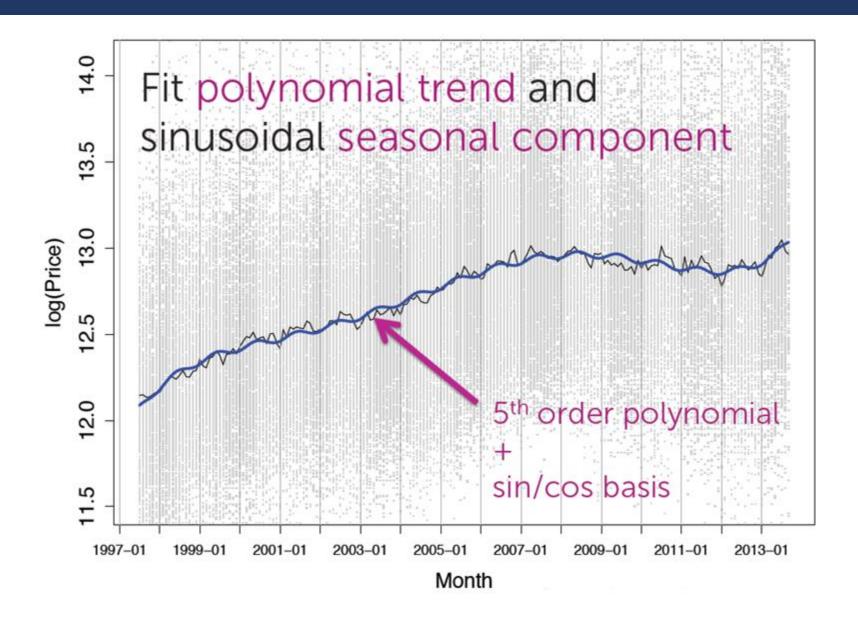
$$w_0 + w_1 t + w_2 \sin\left(\frac{2\pi t_i}{12}\right) + w_3 \cos\left(\frac{2\pi t_i}{12}\right) + \varepsilon_i$$

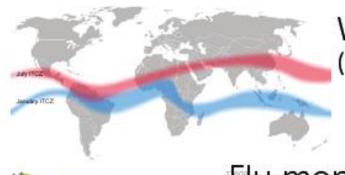
Obeležje 1: konstanta

Obeležje 2: t

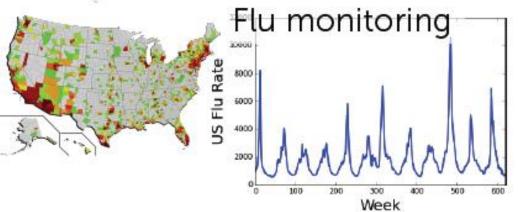
Obeležje 3: $\sin\left(\frac{2\pi t_i}{12}\right)$

Obeležje 4: $\cos\left(\frac{2\pi t_i}{12}\right)$

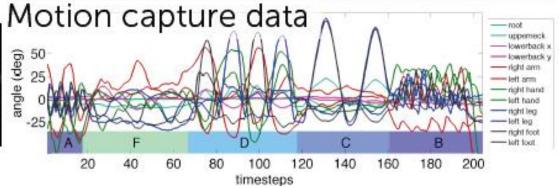
Weather modeling (e.g., temperature, rainfall)

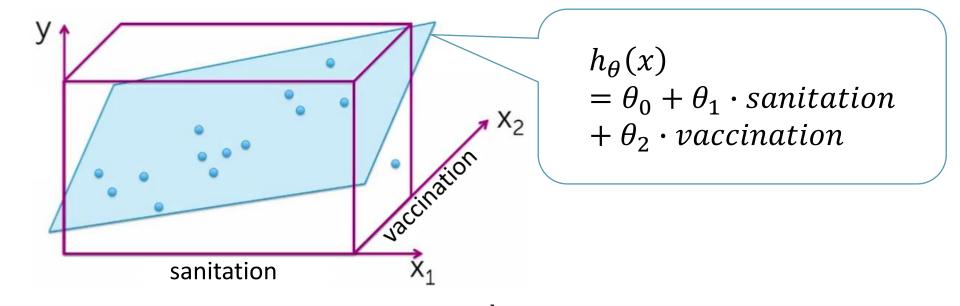

Demand forecasting (e.g., jacket purchases)

Dodavanje više ulaznih varijabli

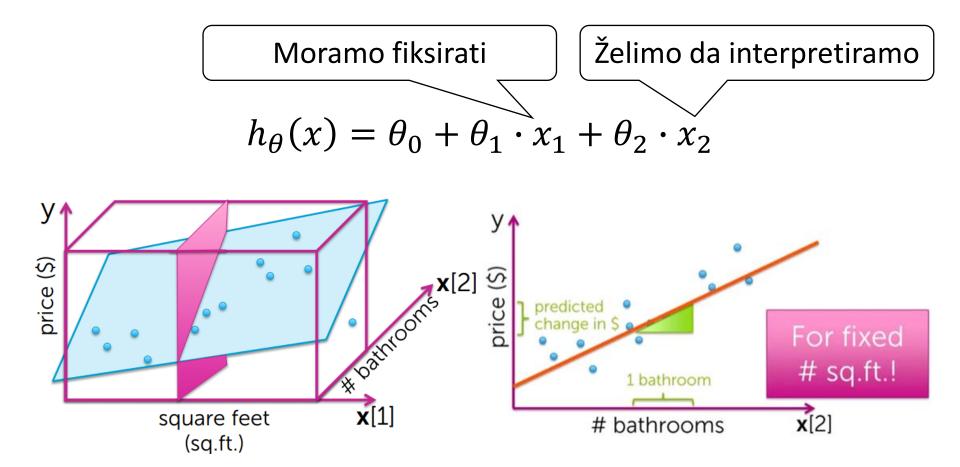

$$h_{\theta}(x) = \sum_{j=0}^{n} \theta_j f_j(x)$$

- obeležje 1: $f_0(x) = x^0 = 1$ (konstanta)
- obeležje 2: $f_1(x)$ = sanitation
- obeležje 3: $f_2(x) = sanitation * log(vaccination)$

• ...

Kada interpretiramo koeficijent θ_j koji stoji uz obeležje x_j moramo to raditi u kontekstu svega što je uključeno u model

cena = $\theta_0 + \theta_1 \cdot \text{kvadratura} + \theta_2 \cdot (\text{br. spava\'eih soba})$

Kako to da interpretiramo $\theta_2 < 0$?

Ako je kvadratura fiksirana, povećanje broja spavaćih soba znači da su one manje Dodavanje spavaćih soba može smanjiti cenu kuće ako ljudi preferiraju veće sobe

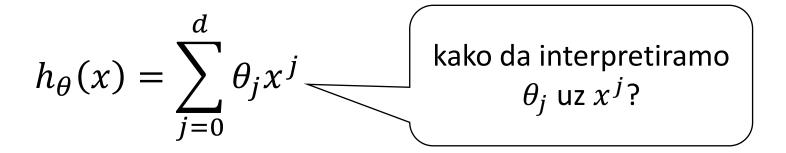
Iz modela smo uklonili kvadraturu (i fitovali na iste podatke)

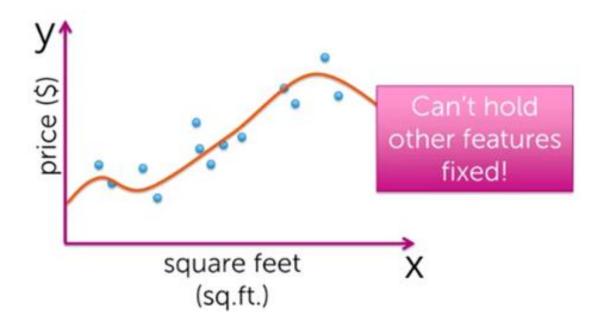
cena =
$$\theta_0 + \theta_1 \cdot (br. spavaćih soba)$$

Ova promena može rezultovati sa $\theta_1 > 0$

Veći broj spavaćih soba je indikacija da kuća ima veću kvadraturu

Šta je sa interpretacijom θ kod polinomijalne regresije?

Dodavanje ulaznih varijabli

- Jedna ulazna varijabla:
  - Možemo uvećati fleksibilnost modela dodavanjem viših stepena polinoma
  - Možemo dodavati i drugačije vrste obeležja (npr. sinusne funkcije)
- Možemo dodavati više nezavisnih ulaznih varijabli
  - npr. pored sanitarija možemo kao ulaz koristiti i % saobraćajnih nesreća, BMI, GDP, konzumacija duvana i alkohola, ishrana,...
- Možemo kombinovati ova dva pristupa

Dodavanje ulaznih varijabli

- Dodavanje obeležja uvećava kompleksnost modela
- Modeli niske kompleksnosti mogu biti nedovoljno fleksibilni da opišu podatke
  - Veliko sistematsko odstupanje (bias), mala varijansa
- Kompleksni modeli su fleksibilniji ali mogu da pate od overfittinga
  - Velika varijansa, a malo sistematsko odstupanje

Dodavanje ulaznih varijabli

 Overfitting se dešava u situacijama gde imamo mnogo obeležja (veliko D), a premalo trening podataka (malo N)

 Jedna od indikacija overfitinga jeste velika magnituda koeficijenata modela θ